

FRUCTIFICATIONIS PARTIUM
VARIETATES.

10
QUARUM

Part. post. Sectionem priorem.

CONSENSU EXPERIENT. FACULT. MED. UPS.

PRÆSIDE

CAROL. PET.
THUNBERG,

EQUITE AURAT. REG. ORD. DE VASA,
MED. DOCT. PROF. MED. ET BOT. REG. ET ORD. ACAD. CÆSAR. PETROPOL. ET
NAT. CURIOS. REG. SCIENT. LOND. HOLM. SOCIET. SCIENT. UPS. PHILAD. PATR.
HOLM. ET CIV. OECON. FINL. BEROL. NAT. SCRUT. PARIS. HAFN. ET HALENS.
HIST. NAT. LUND. HARLEM. AMSTELD. ZELAND. NIDROSIENS. TICINENS.
JENENS. LINN. LONDIN. PHYS. ET PHYTOGRAPH. GÖTTINGENS. MED.
MATRITENS. MEDIC. ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. MEMBRO;
NEC NON ACAD. SCIENT. PARIS. MONSPELIENS. AGRICULT.
PARIS. MEDIC. LONDIN. SCANDINAV. FLORENTIN. ET
BATAVIN. IND. OR. CORRESPOND.

PUBLICÆ CENSURÆ SUBMITTIT

JOHANNES EK,
STIP. RÈG. ROSLAGUS.

IN AUDIT. BOTAN. D. V. MAJI MDCCCII.

H. A. M. S.

UPPSALIÆ,
Litteris JOH. FR. EDMAN, Reg. Acad. Typogr.

80122.84

СИЛЯ СРЕДНЯЯ

ПЕРВЫЙ КАЛАЧ МОСКОВСКИЙ

ДА СРЕДНЯЯ

FRUCTIFICATIONIS PARTIUM VARIETATES.

§. VII.

STAMINA, quæ basin constituant Systematis Sexualis, constant *Filamentis, Antheris & Polline.*

Omnes hæ partes, præcipue priores, diversimode non tantum fabricatæ inveniuntur, respectu insertio-
nis, formæ, longitudinis & cohærentiæ, sed etiam, &
quidem satis sæpe, a consveta structura abludunt atque
qua numerum inprimis & connexionem in uno eodem-
que Genere, immo & eadem quandoque specie plantæ,
aberrare deprehenduntur.

Staminum Numerus in multis valde est inconstans, in aliis augetur, in aliis minuitur.

XYLOPHYLLÆ flores in diversis speciebus triandri sunt
& hexandri.

ALSINES MEDIAE flores in India occidentali semper trian-
dri, ut & quandoque in Anglia & alibi, unde Ho-
LOSTEO adjungenda foret; quandoque sunt pentandri.

TRADESCANTIAE & COMMELINÆ plures variant numero
3 & 6, ideoque mox ad hoc, mox ad illud Genus
fuerunt relatæ. *COMMELINA tripetala* æque ac *Za-*
xonia potius hexandræ sunt.

LYTHRUM a solo variat staminibus pluribus & pauciori-
bus, ut sæpe observavi in *LYTHRO Hysopifolio*. *Par-*
sonhae & *tenello* stamina sunt 6; *Melanio* 8 usque 10;
aliis speciebus 16 & ultra.

C 2

In-

Inter GUETTARDAS occurunt species *beptandrae*, *bexandrae* & aliæ *tetrandrae*.

CRASSULA variat staminibus 3, 4, 5, 7, usque 9, ideoque Genere sociandæ erunt cum Crasulis TILLÆA & SEPTAS.

BOERHAVIIS filamenta modo 1, modo 2, modo 3.

SALICORNIIS jam stamen 1, jam 2 sæpius.

CORISPERMO in infimis floribus stamina sæpe 2, 3, 4, aut 5, in reliquis 1.

URTICÆ pleræque 4-andræ; *baccifera* 5-andra; aliæ dioicæ, aliæ monoicæ.

VALERIANIS plerisque stamina 3 aliis 2, aliis 1; *Sibirica* 4; aliæ species declinæ.

CYPERI & SCIRPI species sæpius numero Staminum variant.

PORTLANDIÆ species datur 4-andra & 6-andra.

CONOCARPUS *erecta* 5-andra est, *racemosa* 10-andra.

RIVINA speciem habet 4-andram, & 8-andram.

BUFFONIA variat staminibus 2, 3, 4; &

CUSCUTA staminibus 4 atque 5.

HOLLOSTEO *umbellato* stamina sunt 3 usque 5; uti & MUARTIÆ *montanae*.

POLYCNUM staminibus variare solet 1, 2, 3, 4 & 5.

CINCHONÆ occurunt species & 4 andræ & 5 andræ.

GRATIOLÆ *rotundifoliae* stamina tantum 2; Monnieriaæ filamenta 4 antherifera.

CINNA ludit staminibus 1, 2 & 3.

TECTONÆ stamina interdum 5, sæpius 6.

CALODENDRO stamina raro 4, rarius 6, sæpius 5, unico plerumque castrato.

SALICIS Genus variat staminibus 2, 3, 5, pluribus, clinibus & hermaphroditis. SALIX *bermapbrodita* Upsaliæ olim lecta, recentioribus annis dioica manfit;

fit; *Capream* vero & *auritam* hermaphroditas legit
Berolini Domin. Prof: r GLEDITSCH.

PICRAMNIA variat staminibus 3 & 5;

ACER *Negundo* 4 & 5; STRATIOTES II, 12 & 13;

CELTIS 5 & 6; MONTINIA & HOVENIA 4 & 5;

DIOSMA 5 & 10; PTELEA 4, 5, 6 & 7. BURSERA 6
usque 10;

LEERSIA I usque 6, AMARANTHUS 3 & 5; FAGUS 5
usque 20;

JATROPHA *urens* 9 & 10; VERBASCUM & CELSIA 4 & 5.

ELÆOCARPUS 8, 20 usque 27; RICHARDIA 6 & 8; PETI-
VERIA 6, 7 & 8; PHARUS & OLYRA 3 & 6.

CORDIÆ pleræque habent stamina 5, tetrandra 4.

RESEDA *luteola* & aliæ species, plurima, alba tantum II;
BROWNEA *coccinea* 10, *rosea* II.

VERBENÆ nonnullæ I, *Sherardiana*, *curassavica* & *lappula-
cea* 2, aliæ iterum 4.

HYDROLEÆ quædam species 5, quædam 6.

SURIANA *maritima* variat staminibus sæpe 5, raro 10.

PHYTOLACCA 8, 10, pluribus; ERIOCAULON *decandrum*
3, 5, 10.

CELSIA *crocea* variat staminibus 4 & 5, sæpe in ejusdem
individui diversis floribus.

DODONEÆ *viscosa* stamina 6 loco 8 sunt.

CERASTII quædam species variant staminibus 5, ut *pen-
tanum* & *semidecandrum*.

SPERGULA *pentandra* & PICRAMNIA *pentandra* gerunt
stamina 5.

DIOSPYROS *virginiana* mas gerit stamina 16.

VIOLA *diandra* habet stamina tantum 2 -

LEPIDIUM *Iberis* flore diandro gaudet, *alpinus* tetroandro.

In CARDAMINE datur species staminibus 2 minoribus de-
stituta.

LÆTIA *completa* tantum 5-andra occurrit.

In *LORANTHO pentandro* flores sunt pentandri, semiquinquefidi.

GAHNIA profert stamina in floribus inferioribus 7 & 8.

CRUCIANELLA maritima saepe pentandra est.

ROSMARINUS habet filamenta 2 simplicia cum dente.

HYPECOO erecto stamina tetradynama.

PETITIA flores saepe triandri.

LECHEA major profert stamina 4, quarum 2 superiora approximata.

MONTIA saepe variat calycis foliolis ternis, tumque stamina 5 producit.

CALCEOLARIÆ pinnatae in horto Upsaliensi cultæ stamina saepe fuerunt 2, nec raro 4.

HELICTERIDI stamina dodecandra & polyandra in diversis speciebus.

BIGNONIA catalpa staminibus tantum 2 gaudet perfectis & tribus rudimentis staminum minimis cum calyce 5-phyllo. Interdum stamina 4 perfecta sunt cum rudimento quinti, interdum 5 perfecta.

LOESELIA interdum stamina 5, quorum unum reliquis brevius.

In *ANTIRRHINIS* & *RUELLIIS* quibusdam rudimentum staminis 5:ti sterilis observatur.

AITONIA variat floribus 4-fidis & 10-andris.

SELAGINES capenses nonnullæ variant staminibus 2, ut & *ERANTHEMUM angustifolium*.

CUNILÆ filamenta 2 & duo rudimenta filamentoruim.

Staminum numerus variabilis est in sequentibus; in *LAU-*
RO, in *THALICTRIS* diversis, in *PHYTOLACCIS* ut
octandra, *icosandra*, *decandra*; in *RHIZOPHORIS*: in

AGRIMONIIS quibus 7 rarius 10, nonnunquam 12 usque

20, in *GENTIANIS*, quæ 4-andræ, 5-andræ 8-andræ; in *APOGOETONE* & *MIMOSA* cui 4, 5, 10, plurima,

monadelpha & *castrata*, in *POLYGONO* 5, 6, 7, 8;

in STYRACE, TRIANTHEMATE, ARENARIA, GARDENIA, HAMELLIA, CHIOCOCCA, MITELLA, COFFEA, PORTLANDIA.

SIDERONYX LA pleraque gerunt stamina 5, decandrum 10;
MYRICA Gale 4 & cerifera saepe 6.

DAIS octandra 8, & decandra 10; CHIONANTHUS vulgo
2, saepe 3; ROTTBOELLIAE 3, monandra 1. DROSERAE
pleraque 5, lusitanica 10.

CHLORA perfoliata 8, dodecandra 12.

STELLERA passerina 8, chamejasme 10.

VELEZIA saepe 6, saepissime 5;

RHAMNI species plurimae 5, catharticus 4.

VISCI species 4, opuntioides & verticillatum tantum 3;

RANUNCULI tantum non omnes plurima; Myosurus & bederaceus 5.

PHYLLIS nobla tetrandra est, uti & saepe Dysoda, quæ
nonnunquam 5-andra est.

Singulo fere flori APOGONETONIS numerus staminum
adeo diversus, ut difficillime ad classem referri pos-
sit hoc genus.

ULMUS campestris flores profert staminibus saepius 5, in-
terdum tamen 6; uti CISSUS & VITIS 4 & 5.

TAMARIX alia est tetrandra; germanica decandra; reliquæ
pentandræ.

CAMPANULA canaria in Caldario culta, variat staminibus
5 & 6.

OMPHALEÆ species occurruunt & diandræ uti & LEER-
SIE monandræ & hexandræ.

CARPINUS saepius decandrus variat staminum numero
usque ad viginti.

POPULUS variat staminibus 8 usque ad 16; &

QUERCUS 5, 8, usque 10.

GNIDIA pentandra a congeneribus suis differt staminibus,
paucioribus, quam 8.

§. VIII.

§. VIII.

Filamenta vel coalescent, dum libera esse deberent, vel libera sunt dum connata forent.

In **FERRIARIA**, **MORÆIS**, **SISYRINCHIIS**, **GALAXIIS**, **IRIDIBUS** capensibus, **Ixiis** nonnullis, in cylindrum connata occurunt, quæ libera forent, filamenta

In **MIMOSIS** diversis figura Staminum diversa deprehendit.

In **BAUHINIA** *divaricata* & *acuminata* filamenta diadelpha. **CROTONI** *tinctorio* stamna 8 Monadelpha; *lucido* 3 stamna 12.

VELLA pseudeocytisus gerit filamenta 4 majora castrata & per paria coadunata.

In **CLEOMES** aliis speciebus stamna plura quam 6; in aliis *Gynandra* in aliis *icosandra*.

TAMARINDO filamenta 3 monadelpha & antherifera; 5 libera & castrata.

CRATEVA *Gynandra* floribus gynandris gaudet.

In **LYSIMACHIAE** quibusdam speciebus stamna basi coalita.

EVONYMIS quibusdam filamenta, præter acumina receptaculi nulla.

ERYTHRINÆ stamna 10 connata; *berbaceæ* decimum distinctum,

LOBELIAE *europeæ*, instar *Syngenistarum*, anthers habent cohærentes; *capenes* quas *Cyphias* ideo dixit *Celeb. BERGIUS*, filamenta connata habent cum antheris liberis.

In **LINI** multis speciebus filamenta basi coalita.

In **HYPERICIS** aliis stamna libera, in aliis basi coalita.

In **HERMANNIA** & **MAHERNIA** stamna libera & monadelpha valde variare solent.

Cu-

CUCUMIS *melonis* flores fæminei vere sunt hermaphro-
diti, staminibus 4 Antheriferis.

In STERCULIA & KLEINHOVIA filamenta omnia basi con-
nata, apice divisa cum pluribus antheris.

In MELALEUCÆ speciebus stamina non raro connata; in
aliis libera.

TAMARIX *germanica* occurrit staminibus 10, omnibus basi
connatis,

GETHYLLIDIS filamenta sex apice dividuntur cum pluri-
bus antheris.

KUHNIAE antheræ sæpe separatæ, non tamen semper.

GERANIIS *columbinis* stamina 10 distincta antherifera;

Grinalibus filamenta vix coalita;

Cicutariis filamenta 10 alternis antheriferis;

Africanis filamenta connata antheris 7.

PASSERINA *capitata* differt floribus absque tubo, stami-
nibusque 16, quorum 8 interiora castrata; *uniflora* 8
habet stamina præter Antherarum 8 rudimenta in
fundo floris latentia.

JUSTICIA & DIANTHERA genere non distingvendæ; oc-
currunt enim species 4-andræ; aliæ 4-andræ didyna-
mæ; aliæ staminibus diantheris.

In EUPHORBIA stamina non eodem tempore erumpunt.

T H E S E S.

I. Quænam præ ceteris artis medicæ pars, maxima, nostro præfertim tempore, ceperit capturaque sit incrementa, facile non erit dijudicatu: evolutionem autem principiorum materiei, simplicem, cui favemus, medicamentorum apparatum, fugatas Empiricorum fôrdes, hæc in Pharmaceuticen versura suspicamur.

II. Quanti scilicet corporum, quæ morbis opponuntur, scrutatio exquisitor sit momenti, quod innotuit tandem, sagacitati hujus, quo vivimus, ævi, tribuendum est. Herbarum enim secundum principia, quæ involvunt, distributionem, absolutamque earum vim ad hæc principia stabilitam, dubiam contra morbos *specificam*, non loquuntur veteriores Medicorum annales.

III. Gravitati autem ipsius materiæ, vires humani forsitan superantingenii, an defectui artis, an utriusque, quod in iis, quæ constituant organicum corpus, materiis examinandis, vix cum sperato adhibita fuerit successu Analysis, satius sit tribuendum, nos statuere non audemus: eadem vero, quo minus neque in futurum adeo succedat, ut Synthesis sibi responsura sit, per allatas stabit rationes: diu enim delatum, sagacissimum quemque, tandem sibi derelinquet gasium scrutatorem.

IV. Inde tamen neminem, artis nisi osorem, nullius usus talia fore experimenta, acrius ursurum credimus. Ab abundantia enim terræ animalis, Schrophulam, Rachitidem a penuria, origines ducere, haut ita pridem, utilius sane quam certius demonstravere.

V. Quemadmodum quisque medicantium omni tempore peccatum ibit, medicamen ex usu tantum porrigendo, virium, quas quantasve involvat, incuriosus; ita nequæ illum, qui formulis præscriptis aut præscribendis anxie adeo & serviliter adhæret, ut aliquando eas omittere, h. e. Theorias, si quarum capax est, vel auctoritates, quas pressopede sequitur, experientiæ seniori posthabere, religioni sibi ducat, suis melius ægrotis consulturum esse, non ambigu contendimus. Etenim medium tenuisse omnis sapientiae erit — atque vim *absolutam* medicaminum nosse prudentem non efficiet Medicum, nisi cognitio *relativæ*, juxta lectum ægrotantis quæsita, priori accedat.

VI. Omne videlicet medicamen mixtione & forma perfecte sibi simile, eandem in corpus humanum vim exserere, neminem fugiet; verum inde, quemque, certos & eosdem omni tempore exspectantem effectus, fallaces valde spes fovere, perspicet quisquis acutius rem intuens.

VII. Certe in Medicinâ, si quando umquam, valet Socraticum illud: *ut discere nil aliud sit quam recordari.*